

ה' מנחם אב ה'תשע"ד 1.8.14

מגזין מס' 290

שבת חזון/פרשת דברים

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתח הלבוי

תכלית עבודת האדם – זיכור הגשמי

"סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו". פירש הבעל שם טוב: בכל דבר גשמי מהדברים המותרים ישנו טוב ורע: הגשמי הוא רע, והחיות האלוקי המחיה את הגשמי - הוא טוב. על האדם המשתמש בגשמי להיות 'סור מרע' - לא לרצות בתענוג הנמצא בגשמי. 'בקש שלום ורדפהו' - האדם שהוא [בבחינת] 'סור מרע ועשה טוב' צריך לרדוף ולבקש לעשות שלום בין הגשמי לבין חיות האלוקי שמחיהו.

(על פי 'היום יום' ה' מנחם אב)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

אורות וכלים

לראות בחיצוניות עיקר, ואילו הטפל הופך מבלי משים למטרה ותכלית לעצמה. אזי נדחקת הפנימיות מבוייטת לקרן זוית, וכפתגם העולם 'קם הגולם על יוצרו' ומשתבשת תבנית הבריאה... חיצוניות הגשמי נעשית מסך סמיך של העלם המאפיל על תכליתו הטמונה בו עצמו.

'אם דעת אין – הבחנה מנין'

וזוהי שליחות חייו של בחיר הנבראים עלי אדמות. על האדם להביא עצמו לידי הבחנה בין עיקר לטפל, להפעיל שיקול דעת בכל נתיבות חייו ועד לפרטי הילוכו במשעולי היום יום. אף שקיומו הפיזי כרוך תמיד במגע הכרחי עם הדברים הגשמיים, מכל מקום עליו להזכיר לעצמו, ולשוב ולהזכיר, כי אל לו להשתמש בגשמי אלא כאמצעי המשרת אמיתתו. לשם כך ניתנה ביד כל אדם הבחירה, היכולת והרשות להסיר מעל עיניו שוחד נטייתו הטבעית לשקוע ולהתבטל בעניני הנוחיות והתענוג הגשמיים (-"סור מרע"); ובה בשעה גם להתבונן ביוקר ניחוחות יישוב הדעת והתענוג הרוחני שעולים מעבודת ההתבטלות לקדושת צו החיים (-"ועשה טוב").

האדם הוא נזר הבריאה. עליו הוטלה העבודה להביא את העולם לשלימותו, לזכך את הגשמי עד אשר יתגלה כי אינו אלא כלי לאלוקות. וכדברי חז"ל במדרש אודות תכלית הבריאה "נתאוה הקב"ה להיות לו (יתברך) דירה בתחתונים".

העולם הזה הוא מקום המפגש בין הרוחני לגשמי. בין נשמת כל הדברים לבין גופם, בין תכליתו הפנימית הנסתרת של כל דבר וענין לבין עטיפתו החיצונית. וכדוגמת הפרי אשר בה בשעה שמכוסה ומוסתר הוא בתוך קליפתו, הנה עם זאת דוקא הקליפה היא שמגוננת על הפרי כל זמן משך גידולו. או באופן קצת אחר, כמשל הנפש המלובשת בתוך גוף - הגם שמחד מעלים הגוף על הנפש, הרי מאידך, בה בשעה בטל הגוף לגמרי לרצון הנפש, באשר היא היא מקור חיותו.

אכן זהו גדר תבניתה של המציאות הגשמית כולה. אף שבחיצוניות מעלים העולם (לשון העלם) על 'כח הפועל בנפעל', מכל מקום, בפנימיות, לא נברא העולם אלא לשמש כלי לאור ושפע האלוקי המוסתר תוך הנבראים. אולם כשאין יודעים זאת, נוטה האדם מצד טבעו

שליחותו עלי אדמות, הוא אשר זוכה להיות מוגן מסנוורם של שבחי אמת או מתק שפתי חנפים; ולא זו בלבד, אלא עוד משתחרר הוא גם מן החשש מפני כל סוגי הביקורת: הן העניינית והבונה שמקורה בשכל ישר, והן ההרסנית שמקורה בצרות עין. שכן פועמת בקרבו הידיעה כי 'לא אני חשוב כי אם הענין חשוב!' ואף יתירה מזו – דוקא ה'אני' המזוכך הוא החשוב, כי "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני".

השלום האמיתי

אדמו"ר הזקן בעל התניא מבטיח נאמנה כי זה אשר יקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק, ויתקע מחשבתו לאורך זמן בענין הבאת כישרונותיו לטובה מן הכח אל הפועל (קשר אמיץ – לשון מאמץ והשתדלות כפשוטם; וכן לשון אומץ – עצם הנכונות להתפכח, וממילא גם להחכים ולפעול לתיקון טעויותיו), חזקה עליו שיצליח במאבקו להחדיר משמעות, תוכן וענין אל תוך חייו הגשמיים.

זה אשר עוסק בעשיית "שלום בין הגשמי לבין חיות האלוקי שמחייהו" במסירה עצמית (בבחינת 'מקבל') ובנתינה עצמית (בבחינת 'משפיע'), סוף סוף חודר מבטו וכמו מפשיט את המעטה האפרורי של הסתמיות המדכאה את 'חדוות היצירה' ואת שמחת החיים פורצת הגדר; אט אט מתחדדת שמיעתו הפנימית ואוזנו נעשית כרויה לקלוט רחשי תדרים דקים שאינם נשמעים אלא לאוזן מאומנת ורגישה. רחשים העולים מכל עבר במסלול חייו של כל אדם, אשר אינם אלא זעקתם האילמת של ניצוצות ה'פוטנציאל החיובי' הטמונים בכל דבר וענין. כשבויים המייחלים לגאולתם, כמו קוראים הם אל האדם עד אשר יאות – לשית לבו אליהם, לנער עצמו מהבלי הזמן והמקום ולפעול לשחררם מכלאם.

שלא למעול בפיקדון

אמרו חז"ל "כל מה שברא הקב"ה בעולמו, לא בראו אלא לכבודו". ומבואר בפנימיות התורה כי גם קליפת הגשמיות לא נבראה לבטלה, כי אם לתכלית הפיכתה לכלי ביטוי לאלוקות. ולפיכך אמיתת התקרבות האדם אל הרוחני אין פירושה הינזרות ופרישה מעניני העולם. אדרבה, עליו לממש את מתנות הא-ל, כשרונותיו אשר חונן בהן, כדי להיטיב ולהאיר על ידן את עולמו של הקב"ה לתועלת ורווחת האנושות כולה. ודוקא בזה נעשה הוא שותף לקב"ה במעשה בראשית.

לעומת זאת, הזנחת היכולות הטמונות באדם והיעדר יגיעתו לממש כישרונותיו, הינה למעשה נטישת שליחותה של נשמתו הטהורה לעולם הזה. דהיינו שזוהי 'מעילה בפיקדון', פשוטו כמשמעו! כל אדם הוא חידוש חד פעמי אשר לא נברא אלא על מנת להביא חד פעמיותו מן הכח אל הפועל, והרי אין מי שיוכל לעשות עבודתו זו במקומו...!

דע לפני מי אתה עומד

מצד שני, חובת האדם לממש את פיקדון כישרונותיו שהופקד בידיו אין משמעותה, חלילה, היתר לגישה של "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", כי אם להיפך. דוקא זה המעמיד עצמו אל מול האין סוף – וחש, מחד, את גודל אפסותו לנוכח פני ה', ומאידך, עד כמה יכול הוא לרומם עצמו – הוא שזוכה שתהא מלאכתו מלאכת קודש, רק לשם שמים.

גישה זו היא העושה את העוסק, למשל, במדעי הפיזיקה למדען דגול. מעלתו של החוקר האמיתי מתבטאת דוקא בהכרה העמוקה כי כל ידיעותיו אינן אלא אפס קצהו ושמץ מינהו מן האין סוף הפיזיקלי. וכך הוא הדבר בכל תחום שהוא. רק מי שחי כך את

לוח שיסורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

שימו לב: החל מחודש תמוז (מראשית יולי) הופסקו למשך שנה כל שיעורי הרב כלב הקבועים, ובמקומם יתחיל שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור יועבר בזמן אמת בעזרת ה' בקביעות גם בשידור חי באינטרנט.

השיעור הראשון נדחה לאחר בין המצרים ויתקיים ביום חמישי י"א מנחם אב 7.8.14 בשעה 20:30 בדיוק!

(התכנסות, כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל]. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר.

לחיות עם הזמן... (אדמ"ר הזקן) - היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת חזון

שבת זו נקראת על שם "חזון ישעיהו" שמפטירים בשבת הסמוכה לתשעה באב. הפטרה זו היא האחרונה משלש הפטרות הפורענות שקוראים בשלש השבתות שלפני תשעה באב. אחרי תשעה באב קוראים 'שבע דנחמתא', הן שבע הפטרות הנחמה שמפטירים בשבע השבתות הבאות. ידועה אימרתו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב כי חזון הוא מ"לשון מחזה". בשבת זו בה "מראין מרחוק לכל אחד ואחד את המקדש דלעתיד", עלינו לעורר געגוענו וכיסופנו לביאת משיח צדקנו. לדרבן עצמנו להרבות במעשים טובים הממהרים ומזרזים את הגאולה האמיתית והשלימה בבנין בית המקדש דלעתיד כאן למטה.

תשעה באב

רקע, הלכות ומנהגים..

לאורך כל הדורות מאז חורבן בית המקדש מתאבל עם ישראל בכמיהה לבניינו. מבט חטוף בלוח השנה היהודי ובסידור התפילה מבהיר מיד את מרכזיותו של בית המקדש בהווה היהודית. שלוש פעמים ביום, בסיום תפילות העמידה, אנו מוסיפים ומבקשים: "שייבנה בית המקדש במהירה בימינו", וגם ליל הסדר מסתיים בהכרזה "לשנה הבאה בירושלים". בית המקדש הוא המקום המיועד לעבודת האדם את בוראו ובו שוכן הקב"ה ומתגלה לעמו. התורה מחייבת כל יהודי במצות העליה לרגל אל המקדש שלוש פעמים בשנה, שם יתראה לפני האלוקים וגם יראה "את פני ה' אלוקיך" - יראה את פני השכינה. לפיכך בניין בית המקדש הוא תמצית משאלותיו של העם היהודי לדורותיו, שהרי כל צרות וייסורי עמנו אינם אלא תולדה של חורבן בית המקדש. הכמיהה לבניינו הינה למעשה הציפייה לבניינה המחודש של האומה היהודית ושיבתה למקומה הראוי לה. ואזי תחזור השכינה לשכון בישראל ותשפיע מאורה גם על העולם כולו.

ט' באב - יום של פורענות

המשנה במסכת תענית מפרטת חמש פורעניות קשות שאירעו לעם ישראל במהלך הדורות ביום ט' באב:
א. חורבנו של בית המקדש הראשון - הבית הראשון

שנבנה על ידי שלמה המלך עמד על מכונו ארבע מאות ועשר שנים, ונחרב בימי צדקיהו המלך ביד צבא נבוכדנצר מלך בבל בתשעה באב בשנת שלושת אלפים שלוש מאות שלושים ושמונה לבריאה (לפני למעלה מ-2,400 שנה).

העם בלילה ההוא". אמר רבי יוחנן: תשעה באב היה; אמר להם הקב"ה - "אתם בכיתם בכייה של חינום ואני קובע לכם בכייה לדורות" (תענית כט).

ד. **נפילת העיר ביתר** - בימי מרד בר כוכבא (חמישים ושתיים שנה לאחר חורבן בית המקדש השני), התבצר בעיר ביתר כח יהודי גדול שמנה רבבות רבות מישראל. עיר זו שהיתה מרכז האוכלוסין הגדול והמבוצר ביותר בזמן המרד, נפלה גם היא בתשעה באב. בין תיאורי הזוועה המזעזעים והנוראיים שהתרחשו בנפילת העיר, מסופר בין השאר על נהרות דם אשר זרמו בעיר ובמורדותיה עד ששקע הסוס בדם עד חוטמו.

ה. **חרישת ירושלים** - לאחר דיכוי מרד בר כוכבא, בקשו הרומיים למחות כל זכר לריבונות יהודית בארץ ישראל. לשם כך שינו את שמה של הארץ ל"פלשתינה" על שם העם הפלשתי הקטן ששכן בדרום שפלת החוף מאות שנים קודם לכן.

את שמה של ירושלים שינו ל"איליה קפיטולינה", ואת אדמתה חרשו לאורכה ולרוחבה, כדי למחות ולהכחיד כל זכר לתפארתה. עם חרישת העיר ירושלים בט' באב, נתממשה נבואת הפורענות של הנביא מיכה: "ציון שדה תחרש" (ירמיהו כ"ו, י"ח).

ערב תשעה באב

צום תשעה באב מתחיל בח' באב קודם שקיעת החמה, ונמשך עד אחר צאת הכוכבים של יום ט' באב. את 'הסעודה המפסקת' שלפני תחילת הצום סועדים בישיבה על גבי הקרקע (או שרפרף נמוך). בסעודה זו נוהגים לאכול מאכל אבלים, כגון ביצה קשה וקרה אותה טובלים במעט אפר לזכר שריפת בית המקדש. בצום תשעה באב חלים כל העינויים הנוהגים ביום הכיפורים: איסור אכילה ושתייה, איסור רחצה וסיכה

ב. **חורבנו של בית המקדש השני** - עם חורבנו של בית המקדש הראשון הוגלו בני ישראל לבבל. לאחר גלות בת שבעים שנה, התיר כורש מלך פרס את התחלת בנין הבית השני והמוני יהודים גולים עלו לירושלים. במקורות מסופר כי בעת הנחת היסודות לבניין בית המקדש החדש נתערבו קולות הבכי של הזקנים שראו בכבודו ותפארתו של הבית הראשון, עם תרועות השמחה של יתר העם. עשרים ושתיים שנה חלפו עד אשר הושלם בית המקדש השני, והוא עמד על תילו ארבע מאות ועשרים שנה.

בימי רבי יוחנן בן זכאי, לאחר מצור כבד על ירושלים שנמשך חודשים ארוכים, כבשו הלגיונות הרומיים את העיר והעלו באש את בית המקדש. היה זה בתשעה באב בשנת שלוש אלפים שמונה מאות עשרים ושמונה שנים לבריאת העולם (לפני למעלה מ-1900 שנה).

בין התיאורים המצמררים על אשר אירע בעת השריפה מסופר במדרש: "כשראה כהן גדול שנשרף (בית המקדש), עלה לראש גגו של היכל ועמו כיתות-כיתות של פרחי כהונה ומפתחות ההיכל בידיהם. אמרו לפני הקב"ה: 'ריבוננו של עולם! הואיל ולא זכינו להיות גזברים נאמנים לפניך - הרי מפתחות ביתך מסורים לך! וזרקום כלפי מעלה. יצאה כמין פיסת יד וקיבלתם. כשראו הכהנים והלוויים שנשרף בית המקדש, נטלו את הכינורים ואת החצוצרות... ונפלו באש ונשרפו".

ג. **דור יוצאי מצרים ימותו במדבר** - כאשר שבו המרגלים, שנשלחו ע"י משה (לבקשת העם) לתור את הארץ, והשמיעו באוזני העם דיבה רעה על הארץ: "הארץ אשר עברנו בה לתור אותה - ארץ אוכלת יושביה היא וגו'", נתפתו בני ישראל להאמין לדברי המרגלים - "ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו

וקוראים קריאת שמע עם שלוש הפרשיות; כמו כן משלימים 'שיר של יום' ושאר הקטעים שחסרו בתפילת הבוקר. את תפילת המנחה מתפללים בטלית ובתפילין. אודות לימוד התורה נאמר "פקודי ה' ישרים משמחי לב", לפיכך מחצות היום של ח' באב ועד מוצאי תשעה באב אין לומדים אלא בענינים המטילים עצבות, כגון בעניני פורענות או אבלות.

מוצאי תשעה באב

תפילת ערבית מתפללים מיד אחר צאת הכוכבים כדי שלא להכביד את התענית על הציבור. יש המתחילים מוקדם מהרגיל, באופן שהתפילה תסתיים בסיום התענית (במקרה כזה, אחרי התפילה יש לחזור ולקרוא קריאת שמע בזמנה).

לאחר צאת הכוכבים נוטלים ידיים באופן הרגיל עד סיום כף היד. נוטלים שלוש פעמים לסירוגין, כמעין תשלומין על הנטילה בשחרית (בה נטלנו רק עד קשרי האצבעות). כמו כן יש לרחוץ את הפנים ולשטוף את הפה.

אחרי תפילת ערבית מקדשים את הלבנה בציבור. אם אפשר, טועמים משהו קודם לכן.

בשעת החורבן, בתשעה באב לעת ערב, הוצתה האש בבית המקדש ועיקר שריפתו היתה ביום עשרה באב. על כן ממוצאי תשעה באב ועד חצות יום המחרת נוהגים שלא לאכול בשר ולשתות יין וכן נמנעים מלברך ברכת 'שהחיינו'. אם חלה סעודת ברית מילה או פדיון הבן במוצאי תשעה באב, מותרים משתתפי סעודת מצוה זו בבשר ויין.

(מריחת שמן וקרם), איסור נעילת הסנדל (נעליים או סנדלים עשויים עור) ואיסור יחסי אישות.

עם כניסת הצום נועלים נעליים שאינן עשויות עור, ולאחר תפילת ערבית של ליל תשעה באב קוראים בציבור 'קינות' ומגילת 'איכה'.

מכניסת הצום ועד צהרי היום של תשעה באב אין יושבים כרגיל על כסאות, כי אם על גבי שרפרף נמוך או על גבי הארץ. כמו כן יש להצטער בענין משכב האדם, כגון אם רגיל לישון עם שתי כריות יישן באחת. אין מנהגינו לישון על הארץ.

יום תשעה באב

בבוקר נוטלים ידיים עד קשרי האצבעות בלבד, היינו עד מקום החיבור עם כף היד – וכך גם במהלך כל היום, כגון אם זקוקים לנטילת ידיים לאחר היציאה מהשירותים.

בתפילת שחרית אין אומרים 'תחנון' ואין מניחים תפילין, משום שהתפילין נקראים 'פאר'. כמו כן אין מתעטפים בטלית גדול. קוראים בתורה "ויחל משה וגו'" ומפטירין בנביא ישעיהו מענין היום "דרשו ה' בהמצאו וגו'". אין אומרים 'שיר של יום' ולא 'פיטום הקטורת'. לאחר התפילה אומרים קינות בציבור, וראוי שכל אחד יקרא לעצמו מגילת 'איכה'.

אין עושים מלאכה הסובלת דיחוי (וכן לא משא ומתן של מסחר) עד צהרי תשעה באב. את מאכלי סעודת הערב שלאחר סיום הצום אין מכינים קודם חצות היום.

קודם תפילת מנחה מניחים בברכה טלית ותפילין

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים

עזרה ראשונה לנפוש

סדר התנ"ך

הסיפור השבועי

הזדמנות שהוחמצה

וחבורת תלמידיו, שנקראו 'גורי האר"י', יצאו אל מחוץ לעיר, לרגלי אחד ההרים, לקבל את שבת המלכה. כמנהגו עטוף היה האר"י בבגדי לבן, שאותם נהג ללבוש לכבוד שבת. גם תלמידיו הקדושים עמדו לבושים בלבושי השבת, ובבוא העת פצחו במזמורי התפילה של קבלת שבת.

ולפתע התנער האר"י ממקום עומדו. במצחו נראו הקמטים מהתאמצותו בתפילה ופניו להטו כאש. הוא פנה אל תלמידיו בשאלה: "רצונכם שנעלה לירושלים קודם החשכה, ונעשה את השבת בירושלים?".

לרגע השתררה מבוכה בין התלמידים. תמיהה גדולה נראתה על פניהם. הכול ידעו כי המרחק בין צפת לירושלים גדול מאוד, ובדרך הטבע אין שום סיכוי לעשות את הדרך הזאת לפני כניסת השבת. ובכלל, מה פישרה של הליכה זו לירושלים דוקא היום? מה ייחודה של שבת זו יותר משאר שבתות? וכיצד יעזבו את נשותיהם ובני משפחתם למשך השבת בלי להודיעם תחילה?

עם זה ידעו והאמינו תלמידי האריז"ל כי לרבים כוונות נסתרות, וכי הדרך הארוכה אינה מניעה בפניו אם רק ירצה, שכן יוכלו לבוא לירושלים בתוך דקות ב'קפיצת הדרך' וכדומה.

לא נותר להם זמן רב להתלבט, שכן מורם ורבים המתין לתשובתם ובחן את תגובתם, ועל כן נענו מיד כמה תלמידים ואמרו בחפץ לב: "הננו, מורנו ורבנו, נעלה עמך לירושלים!".

אולם כמה מהתלמידים נותרו מהוססים. כאשר פנה

הוא עלה ממצרים על פי ציוויו של אליהו הנביא, שנגלה אליו ואמר לו: "דע כי קרוב זמנך להיפטר מן העולם, ומטרת בואך לעולם תושלם רק כאשר תעביר את סודות לימודך לרבי חיים ויטאל. עליך לעלות לארץ ישראל, שם תפגוש את רבי חיים בעיר צפת, והוא יפרסם את שיטתך בעולם".

זה היה רבי יצחק לוריא אשכנזי, הנודע בכינויו האריז"ל הקדוש, שעלה לארץ ישראל בשנת הש"ל והתיישב בעיר צפת. עוד בטרם הגיעו לעיר עסקו המקובלים שהתגוררו בה, ובראשם רבי משה קורדובירו (הרמ"ק), ברזי הקבלה. זמן קצר לאחר הגעתו של האריז"ל נסתלק הרמ"ק, והאר"י הקדוש היה לממשיכו.

תקופה זו הביאה עמה פריצת דרך ושפיכת אור חדש ברעיונותיה הטמירים של תורת הקבלה, ועל ידו היא נעשתה דרך סלולה וברורה. בשנים האלה דבק רבי חיים ויטאל ברבו האריז"ל והיה לתלמידו החביב והקרוב ביותר. כעבור זמן כתב את סודות התורה שקיבל מרבו.

עם התפשטות חכמת הקבלה גברו גם הכמיהה והכיסופים לגאולה. על פי תורת הנסתר, הגלות היא מצב שבו השכינה מושפלת עד עפר, והמטרה היא להזריח אור עליון ביותר החבוי בעולם הגשמי. הכמיהה לגאולה עמדה במרכז מעייניו של האריז"ל.

תלמידיו הקדושים של האריז"ל כרוכים היו אחרי רבם, אולם אירוע נדיר ויוצא דופן שאירע עמם, שבו לא עמדו התלמידים במבחן לפי ערך גדולתם, גרם לאריז"ל אכזבה עמוקה.

זה היה ביום שישי, סמוך לכניסת השבת. האריז"ל

ובשיחת מלאכים, והיה מדבר ברוחות מהגלגולים... ומביא נשמת אדם בעודו חי ומדבר עמו כל צורכו וחפצו... והיה מדבר עם נשמת הצדיקים שהם בעולם הבא והיו מגלין לו רזי תורה..."

לעיתים קרובות נהג האריז"ל להשתטח על קברי הצדיקים, או אז היתה נשמתו מתחברת לנשמת הצדיק, וזו היתה מגלה לו רזי תורה שלא נודעו מעולם.

פעם אחת נתלוו רבי חיים ושאר התלמידים אל רבם בבואו להשתטח על קברי שמעיה ואבטליון, והתפללו עמו. לפתע פנה אליהם האריז"ל ואמר: "בניי, דעו אשר שמעיה ואבטליון ציוו עליי לומר לכם, כי תתפללו על משיח בן יוסף שלא ימות".

על מקרה זה כתב רבי חיים ויטאל בספרו: "ומרוב טיפשותנו לא היה בנו דעת לשאול אותו מי הוא משיח בן יוסף... ולא עמד אלא ימים אחדים ונתבקש רבנו מאור עינינו לישיבה של מעלה, ונודע לנו למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענוותנותו לא רצה לגלות את עצמו".

(לרגל ה' במנחם אב, יום ההילולא של האריז"ל)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

אליהם האריז"ל לשמוע את תשובתם, אמרו: "רבנו, מבקשים אנו ללכת להודיע קודם לנשותינו..."

אך יצאו המילים מפיהם וחרדה גדולה אחזה באריז"ל, פניו התכרכמו והוא ספק את כפיו וקרא בעצב: "אוי לנו שלא הייתה בנו זכות להיגאל. כי אילו הייתם כולכם משיבים לי פה אחד שאתם רוצים לילך בשמחה גדולה – תיכף היו נגאלים כל ישראל!".

ובעוד תלמידיו עומדים מושפלים ומבוויישים, המשיך האריז"ל ואמר: "דעו לכם כי זו היתה שעת רצון מאין כמותה, שרצה בה הקב"ה להקים את השכינה מעפרה ולגאול את עם ישראל, אך מכיון שהיססתם, לא זכינו, והגלות עודנה אופפת אותנו, בעוונותינו הרבים".

מאותו מקרה למדו תלמידי האר"י כי לרבם היתה נשמת משיח בן יוסף, שעל פי המקורות צריכה להתגלות בעולם בטרם יבוא משיח בן דוד. ראייה נוספת לכך קיבל רבי חיים ויטאל ממקרה אחר שחוה במחיצת רבו הגדול, דבר שאירע בסוף ימיו הקצרים, כפי שסיפר זאת בספרו:

ידוע היה כי האריז"ל הכיר את כל סודות הבריאה, "כי היה יודע... בפרד"ס ומעשה בראשית ומעשה מרכבה, בשיחות עופות ובשיחות דקלים ואילנות ועשבים..."

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת דברים

משה מסכם, מוכיח ומזהיר

בראש חודש שבט בשנה הארבעים לצאת ישראל ממצרים, כחמשה שבועות לפני פטירתו, מסכם משה רבנו בעת חניית העם בעבר הירדן המזרחי, כמה מהמאורעות שאירעו בשנות הנדודים במדבר. הוא נושא בפני בני ישראל דברי תוכחה על מעללי אבותיהם במדבר ודברי אזהרה לקראת הכניסה לארץ ישראל.

משה פותח בדברי רמז המוכיחים את העם על חטאיו: תלונותיהם הרבות; עבודת בעל פעור; חטא העגל; מחלוקת קורח וכל עדתו; פרשת המרגלים ועוד.

לאחר מכן הוא סוקר את מהלך העיניים למן יציאתם על פי ציווי ה' מהר סיני, לאחר קבלת התורה, במגמה להגיע תוך ימים ספורים לארץ ישראל. אלא שעד מהירה, מביאות תלונותיהם וחטאיהם לעיכובים ולהארכת הדרך.

משה מתאר כיצד כשל כחו תחת משא טורח העם, מה שהביאו למנות (בעצת יתרו חותנו) שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות אשר ישאו על שכמם חלק חשוב מטורח ההנהגה וישפטו את העם בצדק וביושר.

חטאי המרגלים והמעפילים ותוצאותיהם

בדבריו מזכיר משה לעם העומדים להיכנס לארץ את בקשת העם כי יישלחו מרגלים שיתורו את ארץ כנען

כדי לעמוד על טיבה ועוצמת יושביה.

הסכמתי לכך, אומר משה, אך התוצאה היתה מאכזבת. כאשר חזרו המרגלים ובפיהם דיבת הארץ רעה, סרבתם לעלות אל הארץ המובטחת בשל יושביה הענקים ועריהם הוצורות. זאת למרות שראיתם הפירות המופלאים שהביאו המרגלים עימם מן הארץ ושמעתם את דברי השבח שסיפרו אודותיה, אשר ארץ זבת חלב ודבש היא.

הדבר עורר את כעס ה' אשר גזר על כל יוצאי מצרים הבוגרים כי ימותו במדבר. גזירה זו לא כללה את כלב ויהושע שהעידו כי טובה הארץ מאד מאד, וכן לא את דור הבנים שטרם הגיעו לגיל עשרים.

בשל רצונם לתקן את המעוות, יצאו המעפילים מיד למלחמת כיבוש הארץ. הזהרתי אותם, אומר משה, כי ללא רשות מה' לא יצלח הדבר ויסתיים באסון. אך הללו סרבו לחזור בהם והוכו על ידי האמורים. בשל חטא המרגלים נגזר על העם לנדוד במדבר ארבעים שנה.

כיבוש ארצות סיחון ועוג

חטאם של המרגלים האריך בשלושים ושמונה שנה את שהותם של בני ישראל במדבר. ונמצא כי בסך הכל, בצירוף השנתיים שקדמו לכך, שהה העם במדבר ארבעים שנה.

משה ממשיך ומספר אודות ציווי ה' לישראל בנוגע

עבר הירדן המזרחי לראובן, גד וחצי שבט המנשה

לאחר כיבוש ממלכות סיחון ועוג, מזכיר משה, הוענקו ארצותיהם שבעבר הירדן המזרחי לשבטי ראובן, גד וחצי שבט המנשה. נחלתם זו ניתנה להם בתנאי שיצאו הם חלוצים לפני בני ישראל למסע כיבוש ארץ ישראל המערבית.

דברי חיזוק ליהושע

את דבריו מסיים משה בדברי חיזוק ליהושע תלמידו אשר ינהיג את העם לאחר מותו. משה מצווה לאזור אומץ אל מול ההתמודדויות שעוד נכוננו לו ולבטוח בה, אשר כשם שהכה את מלכי האמורי והבשן, כך יכה את יתר המלכים בארץ ישראל: "לא תיראום, כי ה' אלוהיכם הוא הנלחם לכם".

לאדומים בני עשיו, אשר אין להלחם בהם כיון שארצם ירושה היא להם. יש להניח להם אף כי לא אפשרו את מעבר העם דרך ארצם. כך גם משהגענו לגבול מואב ועמון, נצטוונו שלא להלחם גם בהם באשר ארצם ירושה היא להם כיון שבני לוט הם.

הראשון שהיה עליו לשלם את מחיר תוקפנותו כנגד ישראל היה סיחון מלך האמורי. לנוכח סירובו לאפשר את מעבר העם דרך ארצו, הורה הקב"ה לאסוף אנשי חיל מבני ישראל ולהכותו ואת כל עמו. אחריו מוכה גם עוג מלך הבשן ובני ישראל משתלטים על כל הערים הכבושות ומתיישבים בהן.

The screenshot shows the website interface for 'תורה אור' (Torah Ohr). At the top, there is a navigation menu with links for 'בית', 'תורה', 'תשובה', 'תורה אור', 'תורה אור', 'תורה אור', 'תורה אור', 'תורה אור', 'תורה אור'. The main content area features a large video player with the title 'הרב איל כלב - ספר התניא ב'...'. Below the video player, there is a grid of smaller video thumbnails, each with a title and a play button icon. To the right of the grid, there is a QR code and a calendar for the month of Tishrei 2018. At the bottom, there is a footer with additional links and information.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanyaor.com

חיל החלוץ של עם ישראל

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מי מכניס?

מדוע חל שינוי זה? הדבר מובן בפשטות: בשעה שסיכם משה רבנו עם בני גד וראובן שייצאו בראש העם למלחמה, עדיין קיווה שיעלה בידו, על ידי תפילה ותחנונים, להיכנס לארץ ישראל (והסתמך על העובדה שזכה להיכנס לעבר הירדן). אולם עתה, כשעמד ואמר את 'משנה תורה' לעם ישראל, כבר ידע שיהושע יכניס את העם לארץ ישראל ולא הוא.

ההבדל בין משה ליהושע מבטא גם הבדל בדרך כיבושה של הארץ. אילו משה היה מכניס את העם לארץ ישראל, היה הכיבוש נעשה בניסים, למעלה מדרך הטבע, כפי שהתנהלו הדברים בכל שנות הנהגתו. לעומת זאת, יהושע נזקק למלחמה בדרכי הטבע.

כח המסירות נפש

לכן בפרשת מטות הסתפק משה בכך שבני גד וראובן ילכו "בראשי גייסות", שכן קיווה שהוא יכניס את העם וממילא תלווה המלחמה בניסים. אולם עתה, כשהיה ברור לו שיהושע יכניס את העם והמלחמה תהיה בדרכי הטבע, דרש מהם להיות חיל חלוץ נפרד, כדי שדוקא הם, הגיבורים והחזקים, יסתערו בראש המחנה. בני גד וראובן מייצגים את כח מסירות הנפש שבעם ישראל. הדבר בא לידי ביטוי בפסוק "וטרף זרוע אף קדקוד", המורה על גבורה שלמעלה מסדר והדרגה. כשפועלים מתוך מסירות נפש, מתחילים ב'זרוע', בכח המעשה, ודוקא ממנו מגיעים לכיבוש ה'קדקוד', המוח והשכל, שכולם נעשים משועבדים לגמרי לקב"ה.

"חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל"

בסיום פרשתנו מעניק משה רבנו לבני גד וראובן את נחלותיהם בעבר הירדן ומזהירם: "חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל". מפרש רש"י: "הם היו הולכים לפני ישראל למלחמה, לפי שהיו גיבורים ואויבים נופלים לפניהם, שנאמר וטרף זרוע אף קדקוד".

למעשה, משה רבנו כבר סיכם בעבר (בפרשת מטות) עם בני גד וראובן שיעברו בראש העם למלחמה, כפי שהבטיחו: "ואנחנו ניחלץ חושים לפני בני ישראל" אולם שם מפרש רש"י קצת אחרת: "לפני בני ישראל – בראשי גייסות".

פלוגות נפרדות

ההבדל ברור למדי: "בראשי גייסות" פירושו, שאמנם הם הולכים בראש הצבא, אבל כחלק מהפלוגות של כל בני ישראל. לעומת זאת, הפירוש של "הם היו הולכים לפני ישראל למלחמה" הוא, שבני גד וראובן היו חיל נפרד, פלוגות חלוץ נפרדות, שיצאו לחזית לפני כל הצבא.

הבדל זה בפירוש הדברים נובע משינוי בלשון הפסוקים. בפרשת מטות נאמר "לפני בני ישראל", ומכיון שבני גד וראובן הם חלק מבני ישראל, מסתבר שתפקידם ללכת בראש הצבא, אבל כחלק ממנו. לעומת זאת, בפרשתנו הוסיף משה רבנו מילה אחת: "לפני אחיכם בני ישראל". בכך הפריד בינם ובין כל ישראל, ודרש מהם להיות חיל חלוץ נפרד, היוצא לקרב לפני כל הצבא.

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ט')

חסידות על הפרשה דברים

מעלת עבודת האתכפיא

ובמדבר אשר... נשאך ה' אלוקיך (א,לא)

התוכן הפנימי של מסעות בני ישראל במדבר, סמל הקליפות, הוא הכנעת כוחות הטומאה והרע, "אתכפיא סטרא אחרא". עבודה זו מנשאת ומרוממת את הנשמה עד רום המעלות.

(אור התורה)

יפוצו מעינותך חוצה

רב לכם שבת בהר הזה פנו וסעו לכם (א,ו)

אין אדם רשאי להסתגר באוהלה של תורה ולהסתפק בעבודתו עם עצמו, אלא עליו לנסוע למקום רחוק מיהדות ולהביא גם לשם את אור התורה.

(ליקוטי שיחות, כרך ב')

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב

להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון קיץ)

20:15

19:00

י-ם

20:18

19:16

ת"א

20:18

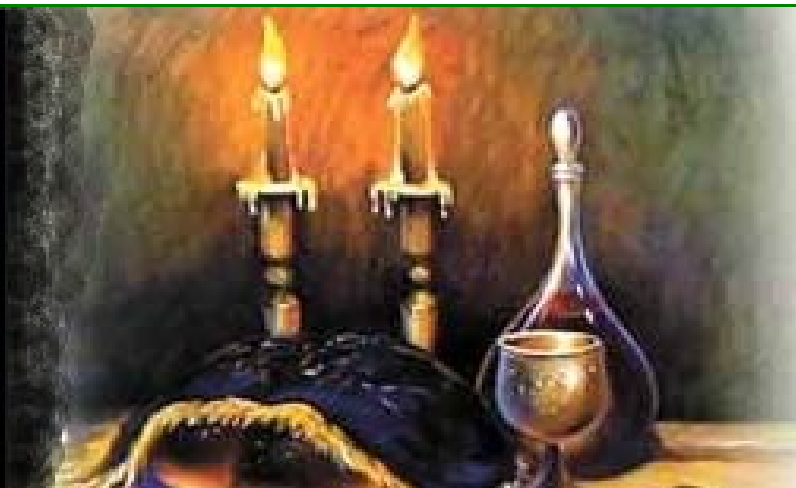
19:08

חיפה

20:16

19:17

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון